

C-907/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. december 11.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Bundesfinanzhof (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. szeptember 5.

Felperes és felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Q-GmbH

Alperes és a felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű fél:

Finanzamt Z

BUNDESFINANZHOF

VÉGZÉS

A

Q-GmbH

felperes és felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél

[omissis]

és a

Finanzamt Z

alperes és a felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű fél

között a 2011. évi forgalmi adó tárgyában folyamatban levő jogvitában

az ötödik tanács

2019. szeptember 5-én a következő határozatot hozta:

Rendelkező rész

I. A bíróság előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

A biztosítási és viszontbiztosítási ügyletekhez tartozó, a közös [eredeti 2. o.] hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében adómentesen nyújtott biztosítási ügynöki és képviselői szolgáltatásról van-e szó, ha azon adóalany, amely közvetítői tevékenységet végez valamely biztosító társaság részére, ezen felül a közvetített biztosítási terméket is e biztosító társaság rendelkezésére bocsátja?

II. A bíróság az eljárást az Európai Unió Bíróságának határozathozataláig felfüggeszti.

Indokolás

I.

- 1 A felperes és felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél (a továbbiakban: felperes), a Q-GmbH a Q-GmbH & Co. KG egyetemes jogutódja, amely egy Q-GmbH egyetemes jogutódja volt.
- 2 A Q-GmbH [omissis] 2009-ben egy szerződéstervezet benyújtásával az Abgabenordnung (az adózás rendjéről szóló törvény) 89. §-ának (2) bekezdése szerint kötelező érvényű felvilágosítás iránti kérelmet terjesztett elő, amely a harmadik személyek által elkövetett bűncselekmények alapján (mint például emberrablás vagy kalózkodás esetén) fennálló különleges kockázatokkal szembeni biztosítási védelem közvetítésével kapcsolatos szolgáltatásoknak az Umsatzsteuergesetz (a forgalmi adóról szóló törvény, a továbbiakban: UStG) 4. §-ának 11. pontja szerinti adómentességére vonatkozott. A szerződéstervezet szerint a szerződés célja
  - biztosítások közvetítése,
  - biztosítási termék rendelkezésre bocsátására vonatkozó engedély megadása,
  - biztosítási szerződések végrehajtása céljából történő további szolgáltatásnyújtás (a szerződés végrehajtása céljából nyújtott szolgáltatások, beleértve a kárrendezést)volt.
- 3 E szolgáltatások közül az alperes és a felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű fél (a Finanzamt [adóhivatal, Németország], a továbbiakban: FA) a 2010. január 18-i kötelező érvényű felvilágosításában

- csak a biztosítások közvetítését tekintette adómentesnek, miközben
- a biztosítási termék rendelkezésre bocsátásra vonatkozó engedély megadása és
- a biztosítási szerződések végrehajtása céljából nyújtott további szolgáltatások, mint például a prickingtool útján történő kockázatbecslés, a szerződéskezelés, a díjak beszedése, a kárrendezés és az általános támogatás (a szerződés végrehajtása céljából nyújtott szolgáltatások, beleértve a kárrendezést)

esetében adóköteles szolgáltatásokról van szó. A FA nemleges választ adott az egységes szolgáltatás fennállására, mivel az egyes szolgáltatások önálló jelleggel bírnak. **[eredeti 3. o.]**

4 A vitatott 2011. évben a Q-GmbH – úgynevezett biztosítási brókerként – különösen egy olyan biztosítási terméket fejlesztett ki és értékesített, amellyel hajókat és azok legénységét biztosították a kalózkodással szemben az Ádeni-öblön történő áthaladás során.

- Az F-Versicherungs-AG-vel (a továbbiakban: F) kötött biztosítási brókeri szerződés 1. §-ának (1) bekezdése szerint a Q-GmbH a biztosító és a biztosított között létrejött biztosítási szerződéseket közvetített a biztosító részére. E biztosítási szerződések tárgyát a szerződés 1. §-a szerint a különleges kockázatokkal („special risks”) szembeni biztosítási védelem képezte.
- A szerződés 1. §-ának (2) bekezdése szerint a Q-GmbH – a mellékelt szövegnek megfelelően – felhasználás és a biztosítási kötvénynek a biztosító nevére történő kiállítás céljából a biztosító rendelkezésére bocsátotta a biztosítási termékeket. A biztosítási termékek rendelkezésre bocsátása nem kizárólagos használati jog átruházásával történt („használati engedély”).
- A szerződés 1. §-ának (3) bekezdése szerint a Q-GmbH-nak a szerződés végrehajtásával kapcsolatos, a kárrendezést is magában foglaló olyan szolgáltatásokat kellett nyújtania, mint például a biztosítási termék testre szabása, a prickingtool útján történő kockázatbecslés, a szerződések kezelése, a kríziskezelő vonal létesítése, a kármenedzselés, az értékesítési oktatás és a krízismenedzser rendelkezésre bocsátása.

5 A szerződés 2. §-ának (1) bekezdése szerint a biztosítónak a folyó működési költségek fedezésére 2010. január 1-jétől egy 24 hónapos időszakon keresztül 30 000 euró összegű havi díjelőleget kellett fizetnie. Ezen felül a nettó biztosítási díj 22,5%-ának megfelelő díjat kellett fizetni a biztosító által kötött valamennyi, különleges kockázatokra vonatkozó szerződés után. A díjfizetési kötelezettség attól függetlenül fennállt, hogy a biztosítási szerződés megkötésére a biztosítási brókeren, a biztosítón vagy harmadik személyen keresztül került-e sor. A szerződés 2. §-ának (5) bekezdése szerint a díjköveteléseket be kellett számítani a biztosító által fizetett előlegbe. A szerződés futamidejének végén az esetlegesen nem fedezett összeg visszafizetésére vonatkozó kötelezettség állt fenn, amelyet 240 000 euróban korlátoztak. A szerződés egy módosító záradéka szerint a

biztosítónak a folyó működési költségek fedezése céljából a 2011 júniusától 2012 decemberéig terjedő időszakra 7500 euró összegű havi díjelőleget kellett fizetnie.

- 6 2012. augusztus 27-én a Q-GmbH benyújtotta a 2011. évre vonatkozó forgalmiadó-bevallást, amelyben arra hivatkozott, hogy az általa nyújtott szolgáltatások az UStG 4. §-ának 11. pontja szerint összességében adómentesek. Egy **[eredeti 4. o.]** kísérőlevélben utalt az ettől eltérő 2010. január 18-i kötelező érvényű felvilágosításra.
- 7 Egy forgalmiadó-vizsgálatot követően a FA a 2010. január 18-i kötelező érvényű felvilágosításnak megfelelően abból indult ki, hogy nem egységes szolgáltatásról van szó, és csak a biztosításközvetítés közvetlen tevékenysége adómentes az UStG 4. §-ának 11. pontja szerint. A használati engedély adása az UStG 12. §-a (2) bekezdése 7. pontjának c) alpontja szerinti kedvezményes adómérték alá tartozik, miközben a szerződés végrehajtása céljából nyújtott további szolgáltatásokra – beleértve a kárrendezést is – az általános adómérték alkalmazandó. A FA a teljes díjat 67%-ban biztosításközvetítésként adómentesnek, 25%-ban engedélyadásként a kedvezményes adómérték alá tartozónak, 8%-ban pedig ügykezelési szolgáltatásként az általános adómérték alá tartozónak tekintette. A felosztás alapját a munkavállalók munkaidő-nyilvántartásának figyelembevételével történő becslés képezte. Az előzetesen felszámított adóösszegeket figyelembe vették. A 2013. november 4-i, forgalmiadó-kötelezettséget megállapító határozat ellen benyújtott panasz és az ezt követően a Finanzgerichthez (pénzügyi bíróság, Németország, a továbbiakban: FG) benyújtott kereset nem volt eredményes.
- 8 Az FG (pénzügyi bíróság) [omissis] ítélete szerint a 2013. november 4-i adómegállapító határozatban előírt adókötelezettség összhangban áll az UStG 4. §-ának 11. pontjával, amelyet a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: héairányelv) 135. cikke (1) bekezdése a) pontjának megfelelően és az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság), valamint a Bundesfinanzhof (szövetségi pénzügyi bíróság, Németország) ítélkezési gyakorlatának figyelembevételével kell értelmezni. A felperes jelentős mértékben olyan szolgáltatásokat nyújtott, amelyek nem tartoznak a biztosítási képviselő vagy ügynök lényeges tevékenységeihez, és amelyek – a FA álláspontjával ellentétben – egy egységes szolgáltatás részeit képezik. Ez a szolgáltatás – szintén a FA álláspontjával ellentétben – összességében adóköteles. A súlypontot és ezáltal a teljes szolgáltatás szempontjából meghatározó fő elemet új biztosítási termékeknek abból a célból történő kifejlesztése jelentette, hogy ilyen módon megteremtsék a biztosítási értékesítés lehetőségét. A biztosítási termékek feltételeit a szabályozási előírások figyelembevételével dolgozták ki. Ez lényegében a biztosítók tevékenységének felel meg, mindazonáltal biztosítási védelem nyújtása nélkül, így nem áll fenn az UStG 4. §-ának 10. pontja szerinti adómentesség. A díjazáshoz való jog szempontjából nem bírt jelentőséggel, hogy ki közvetítette a szerződéskötést. Ezzel szemben olyan szerződések esetében, amelyeket a biztosító közvetítő nélkül vagy harmadik személyek közvetítésével kötött, nem jön tekintetbe a

biztosításközvetítői tevékenységért járó díjazás. A díjazás jellegéből az következik, hogy a biztosító számára az bírt jelentőséggel, hogy megkapja a biztosítási termék **[eredeti 5. o.]** használatára vonatkozó lehetőséget a bármely személyen keresztül történő forgalmazás céljából. Emellett szól a nem kizárólagos használati jog („használati engedély”) megadása is. Ezenkívül a 240 000 euróban korlátozott visszafizetési kötelezettséggel 480 000 eurós minimális díjban állapodtak meg a különleges kockázatokra vonatkozó biztosítások használati lehetőségének kidolgozásáért és nyújtásáért. Ilyen magas minimális díjat nem kizárólag egy közvetítő biztosítások közvetítésére vonatkozó kötelezettségvállalásáért fizettek. Ennélfogva szélesebb körű adókötelezettségből kell kiindulni, mint amelyet a FA megállapított. A peres eljárásban azonban figyelembe kell venni a súlyosítási tilalmat (a *reformatio in peius* tilalmát).

- 9 Az FG (pénzügyi bíróság) ítéletének kézbesítését követően a FA 2017. november 17-én súlyosító módosított adómegállapító határozatot hozott, amellyel a vitatott évben nyújtott szolgáltatásokat immár teljes körűen adókötelesnek tekintette.
- 10 A felperes a felülvizsgálati kérelmében az FG (pénzügyi bíróság) ítéletét vitatja.

II.

- 11 Az eljáró bírósági tanács értelmezés céljából a rendelkező részben megfogalmazott kérdést terjeszti a Bíróság elé, és az eljárást a Bíróság döntéshozataláig felfüggeszti.
- 12 **1. Jogi háttér**
- 13 **a) Az uniós jog**

A héairányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint a tagállamok mentesítik az adó alól a biztosítási és viszontbiztosítási ügyleteket, beleértve az ehhez tartozó biztosítási ügynöki és képviselői szolgáltatásokat.
- 14 **b) A nemzeti jog**

Az UStG 4. §-nak 11. pontja szerint adómentesek a lakás-takarékpénztári képviselői, a biztosítási képviselői és a biztosítási ügynöki tevékenység keretében végzett ügyletek.
- 15 Emellett az UStG 4. §-ának 10. pontjában külön adómentesség áll fenn a biztosítási tevékenység keretében végzett ügyletekre vonatkozóan, amely a jelen ügyben nem alkalmazandó.
- 16 **2. Előzetes észrevételek az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről**
- 17 **a) Az egységes szolgáltatások adóztatása**

A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint „az [...] olyan egységes szolgáltatást, amely két különböző, **[eredeti 6. o.]** egy elsődleges és egy járulékos jellegű elemből áll, amelyekre eltérő héamértékeket kellene alkalmazni, ha azokat külön-külön nyújtanák, az ezen egységes szolgáltatásra alkalmazandó, a fő elem függvényében meghatározott egyetlen héamérték szerint kell adóztatni, még akkor is, ha azonosítható az egyes elemeknek a fogyasztó által az e szolgáltatás igénybevétele céljából fizetett teljes ár egy részét alkotó ára” (a Bíróság 2018. január 18-i Stadion Amsterdam ítélete, C-463/16, EU:C:2018:22, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adott válasz).

18 Az eljáró bírósági tanács ennek alapján két megállapítást tesz:

Egyfelől az egységes szolgáltatás nem az alkotóelemeinek megfelelő különböző adómértékek, hanem csak egyetlen adómérték alá tartozik. Másfelől az egységes szolgáltatás – következésképpen egységes – adóztatását a fő eleme határozza meg.

19 **b) A jelen ügy értékelése**

aa) A jelen ügyben olyan szolgáltatásról van szó, amely több elemet tartalmaz. Ezek a következők:

- a biztosításközvetítés,
- a biztosítási termék rendelkezésre bocsátására vonatkozó használati engedély megadása,
- a szerződés végrehajtása céljából nyújtott szolgáltatások, beleértve a kárrendezést.

20 Ahogy az FG (pénzügyi bíróság) helytállóan megállapította, a Bíróság ítélkezési gyakorlatában kialakított szempontok szerint e tevékenységek tekintetében olyan egységes szolgáltatásról van szó, amelynek fő eleme a biztosítási termék rendelkezésre bocsátására vonatkozó használati engedély megadása, és amelynek esetében a további elemek – a biztosításközvetítés és a szerződés végrehajtása céljából nyújtott szolgáltatások, beleértve a kárrendezést – csak járulékos szolgáltatások. Ez már abból következik, hogy a használati engedély megadása nélkül nem került volna sor biztosításközvetítői tevékenységre, és a felperes részére arra az esetre is biztosították a díjazáshoz való jogot, ha az adott használati engedély alapján harmadik személyek közvetítenek biztosításokat, anélkül, hogy jelentőséggel bírna, hogy később ténylegesen sor került-e ilyen közvetítésekre.

21 bb) Eszerint a felperes által nyújtott szolgáltatások összességében adókötelesek lennének. Ahogy ugyanis az egységes szolgáltatásokra alkalmazandó adómérték (lásd a fenti II.2.a. pontot) tekintetében, az egységes szolgáltatások adómentességéről is csak egységesen lehet dönteni, minek során ezen adómentességet – ahogy az adómérték megállapítása esetében (lásd a fenti II.2.a. pontot) – a fő elem határozza meg. Ez a biztosítási termék rendelkezésre bocsátására vonatkozó használati engedély megadása. Ez a szolgáltatás

önmagában véve nem adómentes a héairányelv 135. cikke (1) bekezdésének [eredeti 7. o.] a) pontja szerint, mivel a biztosítási termék rendelkezésre bocsátása a biztosító társaság tényleges tevékenységéhez tartozik, amely harmadik személyeknek történő átadás esetén e rendelkezés szerint nem adómentes (a Bíróság 2005. március 3-i Arthur Andersen ítélete, C-472/03, EU:C:2005:135, 32. és azt követő pontok). Ez érvényes továbbá a szerződés végrehajtása céljából nyújtott járulékos szolgáltatásokra is, beleértve a kárrendezést.

22 Az eljáró bírósági tanácsnak mindazonáltal kétségei vannak afelől, hogy a Bíróság 2016. március 17-i Aspiro ítéletének (C-40/15, EU:C:2016:172) figyelembevételével helytálló-e ez az értelmezés, és ezért a következőkben kifejtett előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolását kéri.

23 **3. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről**

24 **a) A Bíróság Aspiro ítélete**

A Bíróság Aspiro ítélete (EU:C:2016:172, 37. pont) szerint a héairányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti adómentesség először is azt feltételezi, hogy a szolgáltató jogviszonyban áll a biztosítóval és a biztosítóval, másodsorban pedig azt, hogy tevékenysége rendelkezik a biztosítási közvetítés olyan alapvető jellemzőivel, mint az ügyfelek felkutatása és az ügyfelek, valamint a biztosító közötti kapcsolatteremtés. Nem adómentes ennél fogva, ha a vállalkozó a biztosítóintézet nevében és javára vállalja a kárrendezést (a Bíróság Aspiro ítélete, EU:C:2016:172, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adott válasz). Ebben az esetben hiányzik az ügyfelek biztosítási szerződések megkötése céljából történő felkutatásával, valamint az ügyfelek és a biztosító közötti, ugyanezen céllal történő kapcsolatteremtéssel fennálló szükséges összefüggés (a Bíróság Aspiro ítélete, EU:C:2016:172, 40. pont).

25 **b) A Bíróság Aspiro ítéletéhez képest fennálló különbségek**

A vizsgálandó ügy abban különbözik az Aspiro ügytől, hogy az adóalany tevékenysége az Aspiro ügyben a kárrendezésre korlátozódott, és így az adóalany kizárólagosan adóköteles tevékenységet végzett. Ezzel szemben a felperes a jelen ügyben az egyes tevékenységek önálló vizsgálata alapján – egységes szolgáltatás fennállása nélkül – különböző jellegű tevékenységeket végzett.

- Az adóköteles tevékenységek közé tartozott a biztosítási termék rendelkezésre bocsátására vonatkozó használati engedély megadása és a szerződés végrehajtása céljából nyújtott szolgáltatások, beleértve a kárrendezést.
- Emellett a felperes biztosításközvetítői tevékenységet is végzett, amely önálló vizsgálat alapján a héairányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint adómentes [eredeti 8. o.] lenne.

26 **c) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés tárgya**

- 27 Az eljáró bírósági tanács álláspontja szerint a Bíróság általi tisztázásra szorul, hogy milyen jelentőséggel bír a héairányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontja az egységes szolgáltatások adómentessége szempontjából.
- 28 aa) Az általános elvek szerint egy egységes szolgáltatás adóztatásáról egységesen és a fő eleme alapján kell döntenet (lásd a fenti II.2.a. pontot). Eszerint az egységes szolgáltatás összességében vagy adómentes vagy adóköteles, e tekintetben az egységes szolgáltatás adómentessége azt feltételezi, hogy a fő eleme teljesíti a mentesség követelményeit. Eszerint a felperes által nyújtott szolgáltatás teljes körű adókötelezettségéből kellene kiindulni, mivel az általa nyújtott szolgáltatás fő eleme egy biztosítási termék átengedése, és nem a biztosításközvetítés volt (lásd a fenti II.2.b. pontot).
- 29 bb) Az eljáró bírósági tanácsnak azonban kétségei vannak afelől, hogy ez – a Bíróság Aspiro ítéletének (EU:C:2016:172) figyelembevételével – a héairányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti adómentesség tekintetében is érvényes-e. A Bíróság ezen ítéletét úgy lehetne értelmezni, hogy az egységes szolgáltatás akkor is adómentes, ha csupán egy járulékos szolgáltatás teljesíti a mentesség követelményeit.
- 30 Ez felveti azt a kérdést, hogy a
- biztosításközvetítésből,
  - biztosítási termék rendelkezésre bocsátására vonatkozó használati engedély megadásából és
  - szerződés teljesítése céljából nyújtott szolgáltatásokból, beleértve a kárrendezést,
- álló egységes szolgáltatás összességében adómentes-e, jóllehet önálló vizsgálat alapján csak egy járulékos szolgáltatás (biztosításközvetítés) lenne adómentes, ez a járulékos szolgáltatás azonban közvetlen összefüggésben áll a többi szolgáltatással, amelyek hozzájárulnak a biztosítóintézet tevékenységének lényeges tartalmához. A biztosítási képviselői minőséget ezáltal a megnövekedett biztosítandó kockázatra tekintettel tovább erősítik.
- 31 4. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés relevanciája**
- 32 Amennyiben az egységes szolgáltatásnak a héairányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti adómentessége szempontjából elegendő, ha e rendelkezés szerint csak valamely járulékos szolgáltatás adómentes, [eredeti 9. o.] az FG (pénzügyi bíróság) ítéletét hatályon kívül kell helyezni, és a keresetnek helyt kell adni. Ellenkező esetben a keresetnek az FG (pénzügyi bíróság) általi elutasítása megalapozottnak bizonyul.

33 Egyébként a jelen ügyben nem bír jelentőséggel, hogy fennáll-e a 2010. január 18-i kötelező érvényű felvilágosítás kötelező ereje, mivel az FG (pénzügyi bíróság) nem lépett túl e felvilágosításon.

34 5. Az előterjesztés jogalapjáról

35 Az előterjesztés az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkén alapul.

36 6. Az eljárás felfüggesztéséről

37 [omissis]

MUNKADOKUMENTUM